تقریر مرحوم عراقی از مقدّمه موصله:

«و التحقیق فی المقام هو القول بان الواجب لیس مطلق المقدمة و لا خصوص المقدمة المقیدة بالایصال بل الواجب هو المقدمة فی ظرف الایصال بنحو القضیة الحینیة [ما می گوئیم: اصلا ایصال قید یا علّت برای حکم نیست بلکه در آن حال، آن را واجب کرده است، این مطلب با آنچه پس از این تحت عنوان حصه مطرح می کنند سازگار نیست، چراکه در حصه ایصال نمی تواند به نحو قضیه حینیّه اخذ شده باشد.]

و بعبارة اخری الواجب هو الحصة من المقدمة التوام مع وجود سائر المقدمات الملازم لوجود ذی المقدمة (و قد یقرب) ذلک بان الغرض من وجوب المقدمة لیس إلا التوصل الی ذی المقدمة و تحققه فی الخارج و من الواضح البدیهی ان ذلک لا یترتب علی کل مقدمة بالاستقلال و انما هو اثر لمجموع المقدمات و بعبارة اخری ان الغرض الداعی الی ایجاب کل مقدمة من مقدمات الواجب و ان کان هو حفظ وجود ذی المقدمة من ناحیة تلک المقدمة کما تقدم إلا ان محبوبیة ذلک للمولی و دعوته الی ایجاب المقدمة تختص بصورة انضمامها الی سائر المقدمات و نتیجة ذلک هو ان الغرض من ایجاب مقدمات الواجب لیس إلا حفظ وجود الواجب فی الخارج و لازمه ترشح أمر غیری واحد من الوجوب النفسی علی مجموع المقدمات لان المفروض وحدة الغرض الداعی الی ایجابها فینبسط ذلک الأمر الغیری علی کل مقدمة انبساط الوجوب علی اجزاء الواجب النفسی فتأخذ کل مقدمة حصة من ذلک الأمر الغیری و تکون واجبة بالوجوب الغیری الضمنی و یترتب علی ذلک ان متعلق کل أمر ضمنی من تلک الاوامر الغیریة حصة من المقدمة و هی المقارنة لوجود سائر المقدمات فمتعلق الوجوب الغیری لا مطلق من حیث سائر المقدمات و لا مقید بوجودها بل هو المقدمة حین تحقق الباقی منها کما فی اجزاء الواجب بعینها.»[1]

توضیح:

۱. مقدّمات همه روی یک وجوب غیری دارند و لذا همه در کنار هم و در ضمن هم، واجب غیری می شوند و لذا تک تک دارای حصه ای ضمنی از وجوب غیری هستند.

---

۱. بدائع الافکار فی الأصول، ص۳۸۹.

@seyedhasankhomeinii

۲. به عبارت دیگر هر یک از مقدّمات، برای وجوب غیری، مثل هر جزء واجب نفسی برای واجب نفسی هستند، و پس یک واجب غیری داریم که همه مقدّمات، در ضمن آن واجب شده اند.

@seyedhasankhomeinii